

Aan: De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum: 30 oktober 2023
Portefeuille(s): Portefeuille Zorg
Portefeuillehouder(s): Alexander Scholtes
Behandeld door: Afdeling Zorg (bestuurszaken.OJZ@amsterdam.nl)
Onderwerp: Afdoening toezegging TA2023-000695 inzake uitkomst overdracht cliënten dagbesteding

Geachte leden van de gemeenteraad,

In de commissievergadering van 21 juni 2023 heb ik toegezegd u nader te informeren over de overdracht van cliënten dagbesteding (TA2023-000695). Als gevolg van de aanbesteding dagbesteding 2022 waren een aantal cliënten dagbesteding genoodzaakt te veranderen van dagbestedingsplek. Met deze raadsinformatiebrief informeer ik u graag over de uitkomsten van de overdracht van cliënten.

Dagbesteding biedt Amsterdammers sociale contacten, vaardigheden en structuur. Het is belangrijk dat ze dit op een passende, stabiele en veilige plek kunnen doen. De aanbesteding dagbesteding van 2022 heeft geresulteerd in contracten met kwalitatief hoogwaardige aanbieders met een divers aanbod. Helaas moesten ook ca. 810 Amsterdammers veranderen van hun vertrouwde dagbestedingsplek. De raad heeft haar zorgen geuit over het proces en de uitvoering hiervan. Het college deelt deze zorgen en dankt de raad voor het adresseren hiervan. Tevens heeft het college vertrouwen in de professionaliteit en ervaring van de nieuw gecontracteerde aanbieders.

Stand van zaken overdracht cliënten

De overdracht van cliënten dagbesteding is een grote opgave. Het kan voor cliënten en aanbieders een emotioneel proces zijn om afscheid te nemen en een passende plek te vinden. De aanbieders hebben de afgelopen periode hard gewerkt. Zij hebben zich flexibel en actief ingezet en er is een goede monitoring geweest van de overdrachten door nauw contact tussen gemeente en aanbieders. Excessen zijn uitgebleven. Een groot deel van de cliënten is overgedragen naar een andere dagbestedingsaanbieder of is doorgestroomd naar ander aanbod dat aan de zorgvraag voldoet. Over de laatste 9 maanden zijn de volgende cijfers te noemen:

- Er zijn met de aanbesteding 3800 plekken ingekocht. In september 2023 hadden ca. **3700 Amsterdammers** dagbesteding;
- Eind 2022 was bekend dat ca. **810 cliënten** moesten veranderen van plek;
- **ca. 440 cliënten** zijn overgedragen en hebben een andere passende plek gevonden bij een gegunde aanbieder. Hierin zijn 100 cliënten meegerekend die betrokken zijn in een principeakkoord voor onderaannemerschap;

- **ca. 300 cliënten** zijn uit Wmo-dagbesteding getreden. Zij zijn niet overgedragen aan een andere dagbestedingsaanbieder, maar hen is passende zorg geboden via de Wlz, bij Wmo-AIO, Persoonsgebonden budget (PGB) of vergelijkbare activiteiten die georganiseerd worden vanuit de sociale basis. Veel aanbieders kunnen dit zorgaanbod bieden om alsnog aan de ondersteuningsvraag van deze cliënten te voldoen, zonder dat de cliënt van aanbieder hoeft te veranderen.
Een kleiner deel van deze 300 cliënten is gestopt door natuurlijke uitstroom, zoals overlijden, opname of verhuizing. Voor een deel is dit natuurlijk verloop dat altijd plaatsvindt. De uitstroom van Amsterdammers die van dagbesteding afzien is iets groter dan gewoonlijk;
- **ca. 150 cliënten** moeten de komende maanden nog veranderen van aanbieder of stromen uit. Deze cliënten zijn in zorg bij 4 aanbieders, die extra tijd en ruimte hebben gekregen om zorgvuldig de ondersteuningsbehoefte van de cliënten te bepalen en hen de juiste zorg te bieden. De cliënten hebben dus nog steeds een passende plek. In de laatste maanden van 2023 worden zij overgedragen of blijven bij hun huidige aanbieder totdat ze door- of uitstromen.

Deze aantallen tellen niet op tot het totaal van 810 cliënten die in 2023 overgedragen moesten worden. Dit komt door de instroom van nieuwe cliënten en de doorstroom die continu in beweging is. Aanbieders dragen cliënten over en nemen nieuwe cliënten in zorg die ook weer doorstromen. Dit resulteert in een fluctuerend aantal in zorg en in aantal over te dragen cliënten.

Overdrachtsperiode

Over de overdracht van de cliënten zijn een aantal punten te noemen die specifiek zijn voor de overdracht tijdens de implementatie aanbesteding dagbesteding 2023.

Aanbieders die niet gegund waren hadden tot 1 mei 2023 de tijd en ruimte voor de overdracht en hebben binnen de gestelde periode hun cliënten een passende alternatieve plek of zorg gegeven. Aanbieders die minder gegund waren dan zij voorheen hadden, hadden tot 1 juli 2023 de tijd en ruimte voor de overdracht. In dezelfde tijd moesten gegunde aanbieders groeien. Er in deze periode zeer hard gewerkt door de aanbieders maar het is gebleken dat er soms meer tijd nodig was voor een goede match in aanbod en locatie.

Om de aanbieders meer tijd en ruimte te geven om een goede match te maken en de overdracht op een juiste wijze te voltooien, heeft het college de transitieperiode verlengd tot eind 2023. In de kostendekking van de aanbieders wordt hier rekening mee gehouden. De aanbieders zijn hiervan op de hoogte.

Landzijde

De Kwekerij Osdorp, één van de locaties en tevens sociale firma van aanbieder Landzijde, moest om bedrijfseconomische redenen haar deuren sluiten. Zoals is toegelicht in de raadsinformatiebrief van 8 december 2022¹, heeft een verkenning van deze kwestie helaas niet geleid tot het openhouden of een overname van de Kwekerij door een andere aanbieder. Er is wel een goede samenwerking op gang gekomen met de aanbieders Cordaan, HVO-Querido en Basic Activering om voor alle cliënten van de Kwekerij een oplossing te bieden.

¹ <https://amsterdam.raadsinformatie.nl/document/12180624/1#search=%22kwekerij%22>

In september 2023 meldde Landzijde meer cliënten in zorg te hebben dan hun gegunde aantal. Door middel van natuurlijk verloop en uitstroom verwachten zij op het einde van het jaar rond het gegunde aantal cliënten te zitten. Er zitten momenteel geen cliënten meer in een overdrachtstraject. In nauwe samenwerking van de Kwekerij Osdorp en Landzijde met de drie genoemde aanbieders zijn 80 cliënten overgeplaatst naar een plek die past bij hun ondersteuningsvragen. Tegelijkertijd hebben in een periode van 9 maanden 36 cliënten gekozen om de dagbesteding te beëindigen. Zij hebben alle mogelijkheden aangeboden gekregen voor vergelijkbaar passend aanbod maar wilden op dat moment niet starten op een andere plek. Op dit moment worden zij weer aangemeld bij het buurtteam.

Instroom en uitstroom

Er is een aantrekkelijke beweging te zien met de instroom van cliënten voor dagbesteding. De buurtteams hebben sinds 1 januari 2023 een nieuwe belangrijke taak in de toegang van dagbesteding. De buurtteams moeten groeien in deze rol en de samenwerking met aanbieders komt op gang. De afgelopen negen maanden zijn cliënten nog vooral bij aanbieders binnengekomen vanuit hun eigen netwerk.

Doorstroom en uitstroom van cliënten zijn een continu proces bij dagbesteding, maar zijn zoals gezegd de afgelopen periode vaker voorgekomen dan anders. Vooral de doorstroom naar andere vormen van zorg, zoals Wlz, Wmo AIO, PGB of naar activiteiten in de sociale basis, is de afgelopen 9 maanden in een stroomversnelling uitgevoerd. Hiernaast stromen Amsterdammers uit wegens veranderende persoonlijke omstandigheden. De meest voorkomende redenen van door- of uitstroom zijn: het vinden van een leerwerktraject of beschut werk, vrijwilligerswerk, uitzitten van een straf, verhuizen, ziekte, overlijden en opname in een verzorgingshuis of kliniek. Een precieze registratie van deze routes is niet voorhanden.

Monitoring

In 2023 zijn een aantal belangrijke veranderingen in de registratie doorgevoerd. Door deze aanpassingen liep de administratie achter op de werkelijkheid. Om wel te blijven monitoren en goed beeld te houden van het verloop van de overdrachten, is de gemeente veelvuldig in direct contact geweest met aanbieders en met Cliëntenbelang Amsterdam.

Sociale firma's

Een aantal aanbieders dagbesteding die minder gegund zijn beheren sociale firma's. De aanbieders hebben gezamenlijk een manier gevonden om hun sociale firma's met dagbestedingscliënten te behouden. Bedrijfseconomische redenen spelen altijd een rol in het voortbestaan van sociale firma's. Een aanbesteding kan maken dat ze extra onder druk komen te staan. Het in het geheel overnemen van een sociale firma is voor een andere aanbieder vaak een te groot risico. Het is aan de flexibiliteit en onderlinge samenwerking van de aanbieders te danken dat er geen sociale firma's zijn gesloten.

Conclusie

De opgave in de overdracht van cliënten was fors. Door de stevige inzet van de professionals bij de zorgaanbieders en het faciliteren van de gemeente hebben alle cliënten die van aanbieder moesten wisselen een passende plek aangeboden gekregen en het overgrote deel heeft hiermee ook weer passend zorgaanbod.

Toekomst

Om recht te doen aan de behoefte aan een verlenging van de overdrachtsperiode, verzacht het college de afrekening van 2023 voor alle gegunde aanbidders op uniforme wijze. Het college houdt in 2024 de gunningsverdeling van de aanbesteding aan. In de resterende maanden van 2023 en in 2024 bouwt het college duurzaam verder aan de verdeling van de gunning en een sluitend aanbod dagbesteding van hoogwaardige kwaliteit.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'AS' followed by a long horizontal stroke.

Alexander Scholtes
Wethouder Zorg